

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON ELOKUVAPALKINTO 2013, RUOTSI

SYÖDÄ, NUKKUA, KUOLLA

SYNOPSIS

Raša on määrätietoinen nuori ruotsalais-balkanilainen musliminainen, joka työskentelee tehtaassa eikä anna kenenkään pompottaa itseään. Jäätyään työttömäksi hän joutuu kuitenkin järjestelmän rattaisiin. Rašalla on vahvat siteet lapsuuden kotikaupunkiinsa, mutta ilman ammattikoulutusta ja työtä hän joutuu törmäyskurssille yhteiskunnan ja sen ristiriitaisten arvojen ja odotusten kanssa.

TIETOA ELOKUVASTA

Gabriela Pichler jätti itse aikanaan työnsä ruotsalaisen pikkukaupungin keksitehtaassa ja ryhtyi opiskelemaan elokuvaohjaajaksi. Mukaansa hän otti ainutlaatuiset omakohtaiset kokemuksensa sekä halun esitellä valkokankaalla "erilainen" Ruotsi: visio monimuotoisesta yhteiskunnasta, jossa on eri sosiaaliluokkia ja etnisiä ryhmiä. Pichler oli vakaasti päättänyt tehdä urallaan jotain muuta kuin valtavirran rikoskuvauksia, kepeitä romanttisia elokuvia tai komedioita.

Pichler hyödynsi dokumentaristin koulutustaan ja päätti antaa äänen ja kasvot anonyymeille työläisille, joihin hän oli tutustunut Etelä-Ruotsin maaseudulla. Hän käytti tuntikausia tutkimustyöhön ja roolitukseen löytääkseen ihmiset, jotka olisivat valkokankaalla samanlaisia kuin elävissäkin elämässä. Karismaattista päähenkilöä Rašaa, joka taistelee työttömyyttä ja byrokratiaa vastaan ja onnistuu samalla säilyttämään lämpimät välit isäänsä, piti etsiä vuosi. Lopulta roolittaja löysi nuorisokeskuksesta Nermina Lukačin.

Tästä Montenegrossa syntyneestä harrastajanäyttelijästä tuli koko elokuvan kantava voima, ja hän on saanut roolityöstään lukuisia palkintoja, kuten Sevillan ja Amiensin elokuvajuhlien parhaan naispääosan palkinnot sekä Viasat Film Rising Star -palkinnon Tukholmassa vuonna 2012. Tänä vuonna Lukač on palkittu parhaasta naispääosasta Premiers Plansin elokuvafestivaaleilla Ranskan Angersissa, missä *Syödä, nukkua, kuolla* sai myös juryn pääpalkinnon. Ruotsin Guldbagge-gaalassa elokuva palkittiin parhaan naispääosan lisäksi parhaasta käsikirjoituksesta, ohjauksesta sekä miessivu-osasta (Milan Dragišić). *Syödä, nukkua, kuolla* on saanut kriitikoilta ylistystä niin maailmalla kuin Ruotsissakin, missä se on palkittu elokuva-arvostelijoiden yhdistyksen Greta-palkinnolla.

OHJAAJA-KÄSIKIRJOITTAJA, GABRIELA PICHLER

Variety-lehti valitsi Gabriela Pichlerin tänä vuonna Euroopan kymmenen parhaan ohjaajalupauksen joukkoon. Hänen ohjaustyyliään on verrattu Dardennen veljesten sosiaaliseen realismiin ja Lukas Moodyssonin varhaistöihin.

Ruotsin Huddingessa vuonna 1980 syntyneen Pichlerin isä on itävaltalainen ja äiti bosnialainen. Pichler työskenteli aiemmin keksitehtaassa, kunnes hän aloitti elokuvaohjaajan opinnot Göteborgin yliopistossa. Hänen lopputyönsä *Skrapsår* sai parhaan lyhytelokuvan Guldbaggen vuonna 2009 ja lukuisia kansainvälisiä palkintoja, kuten Karlovy Varyn Fresh

Film Festin parhaan elokuvan palkinnon. *Syödä, nukkua, kuolla* on Pichlerin ensimmäinen pitkä elokuva.

TUOTTAJA, CHINA ÅHLANDER

Lundissa vuonna 1963 syntyneen China Åhlanderin perhe työskenteli paikallisessa elokuvateollisuudessa, ja hän on itse ollut alalla vuodesta 1985 lähtien keräten kokemusta lähes kaikista elokuvanteon vaiheista. Enimmäkseen hän on työskennellyt kuvauspaikka- ja tuotantopäällikkönä ruotsalaisissa ja kansainvälisissä tuotannoissa. Åhlanderin ensikokemus elokuva-alalta oli leikkaajaharjoittelijan työ Andrei Tarkovskin *Uhri*-elokuvassa vuonna 1986. Tuottajana hän aloitti saattamalla maailmaan kaksi itse ohjaamaansa dokumenttia. Niistä *Thure Andersson i Råvetofta* (2000) palkittiin parhaana dokumenttielokuvana Aspenin elokuvajuhlilla ja *Gammalsvenskby* (1991) nähtiin teattereissa eri Pohjoismaissa.

Syödä, nukkua, kuolla on ensimmäinen Åhlanderin tuottama pitkä elokuva. Seuraavaksi hän tuottaa draamakomedian *Gloria*, jonka ohjaaja Jenifer Malmqvist teki hattutempun saamalla Sundancen ohjelmistoon kolme elokuvaa, niiden joukossa *On Suffocation* (2013). Åhlander kehittää myös nykypäivään sijoittuvaa draamasarjaa *The Malmö Syndrome*, joka on määrä kuvata vuonna 2014. Sen ohjaavat Malmqvist ja Goran Kapetanovic (jonka *Kiruna-Kigali* selvisi loppusuoralle vuoden 2013 Oscar-ehdokkuuksia jaettaessa).

Åhlander tuotti *Syödä, nukkua, kuolla* -elokuvan arvostetulle Anagram-tuotantoyhtiölle. Hänellä on nyt myös oma tuotantoyhtiö Chinema Film Sweden, jossa hän kehittää hankkeita yhdessä Anagramin ja muiden yhtiöiden kanssa.

TUOTANTOTIETOA

Alkuperäisnimi	Äta sova dö
Ohjaaja	Gabriela Pichler
Käsikirjoittaja	Gabriela Pichler
Tuottaja	China Åhlander
Rooleissa	Nermina Lukač, Milan Dragišić, Jonathan Lampinen, Peter Fält
Tuotantoyhtiö	Anagram
Kesto	104 min
Kotimainen levittäjä	TriArt
Kansainvälinen myynti	Yellow Affair
Levittäjä Suomessa	Oy KinoScreen Illusion Ltd